

Кондор, 2009. – 187 с.

4. Задихайло Д.В. Корпоративне управління / Д.В. Задихайло, О.Р. Кібенко, Г.В. Назарова. – Х. : Еспада, 2003. – 688 с.

5. Майер К. Корпоративне управління в ринкових та перехідних економіках / К. Майер; пер. з англ. С. Синиця. – К. : Основи, 1996 – 189 с.

6. Мальська М. П. Корпоративне управління: теорія та практика / М. П. Мальська, Н. Л. Мандюк, Ю. С. Занько. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 360 с.

7. Шершньова З. Стратегічне управління / З. Шершньова, С. Оборська. – К. : КНЕУ, 2010. – 384 с.

Drucker P.F. Management: Tasks, Responsibilities, Practices / P.F. Drucker. – N.-Y. : Harper&Row, 1994. – 840 p.

УДК 658.155

СУТНІСТЬ ТА СТРУКТУРНІ КОМПОНЕНТИ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Горошанська О.О., к.е.н.

Кащена Н.Б., к.е.н.

Маккі Л.М., аспірант

*Харківський державний університет харчування та торгівлі
м. Харків, Україна*

***Summary:** The approaches of different authors to the interpretation of the concept «enterprise's financial potential» are considered. The author's definition of this economic category with taking into account of its structural components content is presented.*

***Keywords:** financial potential of enterprise, financial resources.*

Постановка проблеми. Для нормального функціонування і запобігання виникнення або подолання неплатоспроможності підприємств необхідна наявність відповідних резервів. В якості такого резерву виступає фінансовий потенціал підприємства.

Теоретичні і практичні аспекти формування фінансового потенціалу не втрачають своєї актуальності вже тривалий час. На особливу увагу заслуговують наукові розробки таких вітчизняних та зарубіжних науковців як Т. Трусової, Г. Корнійчук, Е. Гудзь, А. Костирка, О. Н. Гнип, П. Стецюка, Г. Ситник, В. Шкромиди, А Немчинова, І. Саух, Л. Сухової, які досліджували теоретичні основи фінансового потенціалу підприємства; Г. Кучер, В. Бороноса, І. Карпенка, С Фролова, В Шестопалова, які розглядали сутність та структурні компоненти фінансового потенціалу на регіональному рівні. Утім, у науковій літературі відсутній єдиний підхід щодо визначення цього поняття, питання сутності фінансового потенціалу та його структурних компонентів залишаються дискусійними та потребують подальшого дослідження.

Основні матеріали дослідження. Фінансовий потенціал підприємства є потужним важелем оперативного та стратегічного впливу на фінансово-господарську діяльність підприємства та його подальший розвиток.

Під фінансовим потенціалом підприємства пропонується розуміти сукупність можливостей акумулювати достатній для покриття фінансових потреб обсяг фінансових ресурсів, ефективне формування, розподіл і використання яких сприятимуть підвищенню результативності діяльності, посиленню фінансової безпеки та підвищенню ринкової вартості підприємства.

На відміну від поняття «фінансовий стан підприємства» під яким розуміють забезпеченість підприємства фінансовими ресурсами на дату складання балансу, доцільність їх розміщення та ефективність використання [1, с.35], поняття «фінансовий потенціал підприємства» об'єднує як явні, так і потенційні фінансові можливості.

Основу фінансового потенціалу складають фінансові ресурси. Їх обсяг на початок і кінець звітного періоду відображаються в балансі підприємства: у пасиві – за джерелами формування, а в активі – за напрямками розміщення. Відновлення фінансових ресурсів відбувається за рахунок внутрішніх і зовнішніх джерел. У складі внутрішніх джерел формування фінансових ресурсів науковці [2, с. 25,] виділяють чистий прибуток підприємства, амортизаційні відрахування, фінансові інвестиції, строк погашення яких завершується у поточному році, кошти від продажу необоротних активів, страхова сума відшкодування збитків тощо. Однак слід відмітити, що власні джерела формування фінансового потенціалу характеризуються обмеженістю і нездатністю повністю задовольнити виробничі потреби та забезпечити повне використання інших складових сукупного потенціалу підприємств. За недостатності власних джерел фінансових ресурсів підприємства використовують зовнішні джерела, а саме: банківські кредити, кошти інвесторів, емісію акцій, лізинг.

Іншим структурним компонентом фінансового потенціалу слід вважати зовнішні можливості підприємства щодо додаткового залучення фінансових ресурсів. Потенційні можливості підприємства щодо нарощування обсягу фінансових ресурсів залежать від його фінансової стійкості, платоспроможності, ділової активності, можливості протягом тривалого часу забезпечувати рентабельність активів, що задовольняє мінімальним вимогам акціонерів щодо розміру дивідендів і капіталізації акцій.

Виокремлення у складі фінансового потенціалу внутрішніх можливостей або резервів нарощення власних фінансових ресурсів пов'язане з тим, що збільшення чистого прибутку як основного внутрішнього джерела фінансових ресурсів може бути досягнуто за рахунок більш ефективного використання активів підприємства, оптимального розподілу фінансових ресурсів та їх формування.

Висновки. Отже, фінансовий потенціал підприємства як сукупність можливостей акумулювати достатній для покриття його фінансових потреб обсяг фінансових ресурсів включає ресурсну складову, зовнішні можливості підприємства щодо додаткового залучення фінансових ресурсів, а також резерви нарощення власних фінансових ресурсів. Співвідношення структурних компонентів фінансового потенціалу підприємства, які знаходяться у тісному

взаємозв'язку і залежать від галузевих особливостей та форми власності підприємства, змінюється під впливом зовнішнього середовища та управлінських дій.

Список літератури

1. Фінансовий аналіз: навч. посібник. / Н. Б. Кащена [та ін.]; Харківський держ. ун-т харч. та торгівлі. – Х.: ХДУХТ, 2017. – 593 с.

2. Костирко А.Г. Формування і використання фінансового потенціалу сільськогосподарських підприємств : дис. ... канд. екон. наук, спец. 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економ. діяльності) / А. Г. Костирко. – Миколаїв: МНАУ, 2015. – 363 с.

УДК 330.341.1.

МЕТОДОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ СИНЕРГЕТИЧНОГО СПРЯМУВАННЯ

Гудзинський О.Д., д.е.н.

*Національний університет біоресурсів і природокористування України
м. Київ, Україна*

Summary: *The article is devoted to the elaboration of a new approach to the development of the management construction methodology as a dynamically developing comprehensive system which is based on the synergy requirements. It is designed a potential with an allowance for the requirements of synergy and the potential for its implementation.*

Keywords: *institutionalism, system, management, transformation, potential, synergy, structure.*

Постановка проблеми. Інституціонально-структурна трансформація як динамічний процес потребує нового методологічного підходу до формування менеджменту як системної цілісності адекватної задачам інституційним перетворенням. Ступінь готовності менеджменту до проведення інституційних змін повинен носити випереджувальний характер. Лише при такому підході можливо забезпечити збалансований розвиток усіх підсистем організацій в раціональному співвідношенні організаційної взаємодії та самоорганізації соціально-економічних систем на всіх етапах їх розвитку.

Основні матеріали дослідження. Формування менеджменту як системної цілісності синергетичного інституційного спрямування повинно здійснюватися на теоретико-методологічних засадах загальної економічної теорії, теорії розвитку суспільства, теорії розвитку соціально-економічних систем, теорії синергетики та інших теорій в системі, а також використанні системних підходів.

Акцент зроблено на синергетичний підхід в розвитку соціально-економічних систем в умовах інституціонально-структурної трансформації економіки України.